

FIȘA DISCIPLINEI

Instituții și proces decizional în Uniunea Europeană

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Studii Internaționale și Istorie Contemporană
1.4. Domeniul de studii	Relații internaționale și studii europene
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Relații internaționale și studii europene
1.7. Forma de învățământ	IF

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Instituții și proces decizional în Uniunea Europeană				Codul disciplinei		HLR4309			
2.2. Titularul activităților de curs			Conf. Univ. Dr. Mihai Alexandrescu								
2.3. Titularul activităților de seminar			Conf. Univ. Dr. Mihai Alexandrescu								
2.4. Anul de studiu		2	2.5. Semestrul		3	2.6. Tipul de evaluare		E	2.7. Regimul disciplinei		DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					14
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					15
Tutoriat (consiliere profesională)					20
Examinări					0
Alte activități					0
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				69	
3.8. Total ore pe semestru				125	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Recomandat: Introducere în integrarea europeană / Istoria construcției europene (sau echivalent)
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Nu este cazul
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Nu este cazul

6.1. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/ esențiale	- Utilizarea fundamentelor teoriilor relațiilor internaționale în studiul proceselor europene și internaționale. - Utilizarea metodologiilor de analiză în domeniul relațiilor internaționale și al afacerilor europene. - Asigurarea asistenței în managementul relațiilor din cadrul organizațiilor și instituțiilor implicate în procese europene și internaționale.
Competențe transversale	Gestionarea informațiilor specifice rezolvării sarcinilor complexe în context (receptarea, transmiterea, prelucrarea, stocarea informațiilor în documente de profil), inclusiv prin utilizarea la nivel avansat a unei limbi de circulație internațională și, la nivel mediu sau avansat, a unei a doua limbi străine.

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul descrie instituții UE și competențe; explică proceduri decizionale; recunoaște roluri și echilibre.
Aptitudini	Studentul este capabil să urmărească un dosar legislativ; sintetizează poziții instituționale; redactează o notă de analiză.
Responsabilități și autonomie	Studentul are capacitatea de a lucra independent cu documente oficiale; argumentează pe bază de surse; își asumă rigoare terminologică.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Dezvoltarea capacității studentului de a descrie, explica și aplica cadrul instituțional și procedural al Uniunii Europene în analiza procesului decizional, folosind corect conceptele și limbajul specific, și de a formula judecăți argumentate privind funcționarea și legitimitatea sistemului instituțional al UE.
7.2 Obiectivele specifice	- să explice noțiunile de bază și reperele cadrului UE relevante pentru guvernanta comunitară (acquis, principii, competențe) și să le folosească adecvat în argumentare. - Să descrie comparativ rolul instituțiilor UE în procesul decizional și interacțiunile dintre ele. - Să identifice tipul de act al Uniunii, să delimiteze efectele lui și să argumenteze criterii de alegere a instrumentului juridic. - Să reconstruiască, în linii mari, traseul unei inițiative în procedura legislativă ordinară și în procedura bugetară, indicând actorii, etapele și punctele de negociere.

8. Conținuturi

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Acquis-ul comunitar (surse, ierarhii, instrumente de lucru)	Prelegere problematizată; dezbateri ghidată, miniaplicații pe documente	
2. Principiile dreptului UE	Prelegere problematizată; dezbateri ghidată, miniaplicații pe documente	
3. Competențele Uniunii Europene	Prelegere problematizată; dezbateri ghidată, miniaplicații pe documente	
4. Comisia Europeană	Prelegere problematizată; dezbateri ghidată, miniaplicații pe documente	
5. Consiliul UE și Consiliul European	Prelegere problematizată; dezbateri ghidată, miniaplicații pe documente	
6. Parlamentul European	Prelegere problematizată; dezbateri ghidată, miniaplicații pe documente	
7. Curtea de Justiție a Uniunii Europene	Prelegere problematizată; dezbateri ghidată, miniaplicații pe documente	
8. Actele Uniunii Europene	Prelegere problematizată; dezbateri ghidată, miniaplicații pe documente	
9. Procedura legislativă ordinară (1): traseu, roluri-cheie, calendar	Prelegere problematizată; dezbateri ghidată, miniaplicații pe documente	
10. Procedura legislativă ordinară (2): negocieri interinstituționale, compromis, pachete.	Prelegere problematizată; dezbateri ghidată, miniaplicații pe documente	
11. Instituții consultative	Prelegere problematizată; dezbateri ghidată, miniaplicații pe documente	
12. Comitologia	Prelegere problematizată; dezbateri ghidată, miniaplicații pe documente	
13. Reforma instituțională a Uniunii Europene	Prelegere problematizată; dezbateri ghidată, miniaplicații pe documente	
14. Recapitulare		

Bibliografie

Bibliografie obligatorie

- Alexandrescu, M. (2013). *Instituții și proces decizional în Uniunea Europeană* [Suport de curs; disponibil pe clasa disciplinei de pe Microsoft Teams].
- Meunier, S., & McNamara, K. R. (Eds.). (2007). *Making history: European integration and institutional change at fifty (The state of the European Union, Vol. 8)*. Oxford University Press.
- Uniunea Europeană. (2012). *Versiune consolidată a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene. Protocoale, anexe, declarații anexate la Actul final al Conferinței interguvernamentale care a adoptat Tratatul de la Lisabona (semnat la 13 decembrie 2007). Official Journal of the European Union, C 326, 1–390*.
- Wallace, H., Pollack, M. A., & Young, A. R. (2011). *Elaborarea politicilor în Uniunea Europeană* (Ed. a 6-a). Institutul European din România.

Bibliografie opțională

- Alexandrescu, M. (Ed.). (2023). *Citizens of the European Union: Status, identity and beyond*. Presa Universitară Clujeană.
- Alexandrescu, M. (Ed.). (2024). *Parlamentul European: Între alegeri și acțiune*. Presa Universitară Clujeană.
- Borchardt, K.-D. (2017). *The ABC of EU law*. Publications Office of the European Union.
- Chalmers, D., Davies, G., & Monti, G. (2010). *European Union law: Cases and materials* (2nd ed.). Cambridge University Press.
- Dijkstra, H. (2008, 1–3 septembrie). *Explaining variation in the role of the EU Council Secretariat in first and second pillar policy-making* [Lucrare prezentată la conferință]. UACES Conference, Edinburgh, Regatul Unit.
- Dinan, D. (2005). *Ever closer union: An introduction to European integration*. Palgrave Macmillan.
- Hagemann, S., & Høyland, B. (2010). Bicameral politics in the European Union. *Journal of Common Market Studies*, 48(4), 811–833.
- Heisenberg, D. (2005). The institution of “consensus” in the European Union: Formal versus informal decision-making in the Council. *European Journal of Political Research*, 44, 65–90.
- Hix, S., & Høyland, B. (2011). *The political system of the European Union*. Palgrave Macmillan.
- Luzarraga, F. A., & Llorente, M. G. (2011). *Europa viitorului: Tratatul de la Lisabona*. Polirom.
- Nugent, N. (2013). *Guvernământ și politică în Uniunea Europeană*. CA Publishing.
- Olsen, J. (2021). *The European Union: Politics and policies* (7th ed.). Routledge.
- Peterson, J. (2006). *The institutions of the European Union*. Oxford University Press.
- Selck, T. J. (2006). *Preferences and procedures: European Union legislative decision making*. Springer.
- Sidjanski, D. (2010). *Viitorul federalist al Europei: Comunitatea Europeană de la origini la Tratatul de la Lisabona*. Polirom.

16. Słomczyński, W., & Życzkowski, K. (2007, 12–13 octombrie). *Jagiellonian compromise – An alternative voting system for the Council of the European Union* [Lucrare prezentată la atelier]. International Workshop *Distribution of Power and Voting Procedures in the European Union*, Natolin European Centre, Varşovia, Polonia.
17. Staab, A. (2011). *The European Union explained: Institutions, actors, global impact* (2nd ed.). Indiana University Press.
18. Stone Sweet, A. (2010). The European Court of Justice and the judicialization of EU governance. *Living Reviews in European Governance*, 5(2).

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Atelier de surse – cum urmărești un dosar	Analiză de text/document; discuție ghidată, prezentări, lucru în echipă	
Percepția cetățenilor despre UE	Analiză de text/document; discuție ghidată, prezentări, lucru în echipă	
Competențele UE + definirea dosarului-fir	Analiză de text/document; discuție ghidată, prezentări, lucru în echipă	
Comisia Europeană – analiza unei propuneri și a justificării	Analiză de text/document; discuție ghidată, prezentări, lucru în echipă	
Consiliul UE și Consiliul European – vot, roluri	Analiză de text/document; discuție ghidată, prezentări, lucru în echipă	
Parlamentul European – grupuri politice, comisii, raportori	Analiză de text/document; discuție ghidată, prezentări, lucru în echipă	
CJUE – mini-caz pe trimitere preliminară; efecte asupra suveranității	Analiză de text/document; discuție ghidată, prezentări, lucru în echipă	
Actele UE și implementare	Analiză de text/document; discuție ghidată, prezentări, lucru în echipă	
Procedura legislativă ordinară (1) – urmarire dosar-fir	Analiză de text/document; discuție ghidată, prezentări, lucru în echipă	
Procedura legislativă ordinară (2) – simulare negociere Consiliu-PE	Analiză de text/document; discuție ghidată, prezentări, lucru în echipă	
Instituții consultative – utilizarea avizelor	Analiză de text/document; discuție ghidată, prezentări, lucru în echipă	
Comitologia – implementare, comitete, acte delegate	Analiză de text/document; discuție ghidată, prezentări, lucru în echipă	
Reforma instituțională – eficiență v. legitimitate	Analiză de text/document; discuție ghidată, prezentări, lucru în echipă	
Recapitulare		

Bibliografie

Bibliografie obligatorie

1. Alexandrescu, M. (2013). *Instituții și proces decizional în Uniunea Europeană* [Suport de curs; disponibil pe clasa disciplinei de pe Microsoft Teams].
2. Meunier, S., & McNamara, K. R. (Eds.). (2007). *Making history: European integration and institutional change at fifty (The state of the European Union, Vol. 8)*. Oxford University Press.
3. Uniunea Europeană. (2012). *Versiune consolidată a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene. Protocoale, anexe, declarații anexate la Actul final al Conferinței interguvernamentale care a adoptat Tratatul de la Lisabona (semnat la 13 decembrie 2007). Official Journal of the European Union*, C 326, 1–390.
4. Wallace, H., Pollack, M. A., & Young, A. R. (2011). *Elaborarea politicilor în Uniunea Europeană* (Ed. a 6-a). Institutul European din România.

Bibliografie opțională

1. Alexandrescu, M. (Ed.). (2023). *Citizens of the European Union: Status, identity and beyond*. Presa Universitară Clujeană.
2. Alexandrescu, M. (Ed.). (2024). *Parlamentul European: Între alegeri și acțiune*. Presa Universitară Clujeană.
3. Borchardt, K.-D. (2017). *The ABC of EU law*. Publications Office of the European Union.
4. Chalmers, D., Davies, G., & Monti, G. (2010). *European Union law: Cases and materials* (2nd ed.). Cambridge University Press.
5. Dijkstra, H. (2008, 1–3 septembrie). *Explaining variation in the role of the EU Council Secretariat in first and second pillar policy-making* [Lucrare prezentată la conferință]. UACES Conference, Edinburgh, Regatul Unit.
6. Dinan, D. (2005). *Ever closer union: An introduction to European integration*. Palgrave Macmillan.
7. Hagemann, S., & Høyland, B. (2010). Bicameral politics in the European Union. *Journal of Common Market Studies*, 48(4), 811–833.
8. Heisenberg, D. (2005). The institution of “consensus” in the European Union: Formal versus informal decision-making in the Council. *European Journal of Political Research*, 44, 65–90.
9. Hix, S., & Høyland, B. (2011). *The political system of the European Union*. Palgrave Macmillan.

10. Luzarraga, F. A., & Llorente, M. G. (2011). *Europa viitorului: Tratatul de la Lisabona*. Polirom.
11. Nugent, N. (2013). *Guvernământ și politică în Uniunea Europeană*. CA Publishing.
12. Olsen, J. (2021). *The European Union: Politics and policies* (7th ed.). Routledge.
13. Peterson, J. (2006). *The institutions of the European Union*. Oxford University Press.
14. Selck, T. J. (2006). *Preferences and procedures: European Union legislative decision making*. Springer.
15. Sidjanski, D. (2010). *Viitorul federalist al Europei: Comunitatea Europeană de la origini la Tratatul de la Lisabona*. Polirom.
16. Słomczyński, W., & Życzkowski, K. (2007, 12–13 octombrie). *Jagiellonian compromise – An alternative voting system for the Council of the European Union* [Lucrare prezentată la atelier]. International Workshop *Distribution of Power and Voting Procedures in the European Union*, Natolin European Centre, Varșovia, Polonia.
17. Staab, A. (2011). *The European Union explained: Institutions, actors, global impact* (2nd ed.). Indiana University Press.
18. Stone Sweet, A. (2010). The European Court of Justice and the judicialization of EU governance. *Living Reviews in European Governance*, 5(2).

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Cunoștințele dobândite prin această disciplină oferă o bază necesară pentru urmarea altor discipline precum *Guvernanța multi-nivel în Uniunea Europeană* și *Politici comune în Uniunea Europeană*. Absolvenții pot participa la analiza procesului decizional comunitar, în contexte academice și profesionale.
- Competențele formate sunt corelate cu ocupațiile din COR: specialist în relații internaționale (2443), consilier afaceri europene (242214), consilier administrație publică (242201), referent relații externe (242215).
- Disciplina contribuie totodată la formare competențelor necesare participării la programele de stagii ale instituțiilor UE și la formarea unui profil profesional compatibil cu cerințele ESCO pentru domeniul European Affairs.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Acuratețe conceptuală; înțelegerea rolurilor instituționale și a procedurilor	Examen scris tip grilă	40%
	Răspunsuri corecte și complete; distingerea între instituții/acte/proceduri	Testare formativă de parcurs	20%
10.5 Seminar/laborator	Documentare și utilizare surselor; structură și claritate; capacitatea de a formula judecăți critice și recomandări argumentate	Evaluarea cumulativă: prezentare de proiect (20%) + notă de politic publice (10%) + participare la discuții (10%)	40%
10.6 Standard minim de performanță			
• Studentul promovează disciplina dacă îndeplinește cumulativ: (1) obținerea notei minime la examenul final; (2) predarea notei de politici publice și susținerea prezentării de proiect, cu utilizarea de surse verificabile; (3) participarea la nivelul minim solicitat la activitățile de seminar; (4) respectarea regulilor de integritate academică (citare, surse, originalitate).			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							
								

Data completării:
05.09.2025

Semnătura titularului de curs
Conf. Univ. Dr. Mihai Alexandrescu

Semnătura titularului de seminar
Conf. Univ. Dr. Mihai Alexandrescu

Data avizării în departament:
29.09.2025

Semnătura directorului de departament
Conf. Univ. Dr. Claudiu Marian

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".